

ÅRSRAPPORT 2016

Palliative nettverk i Oslo

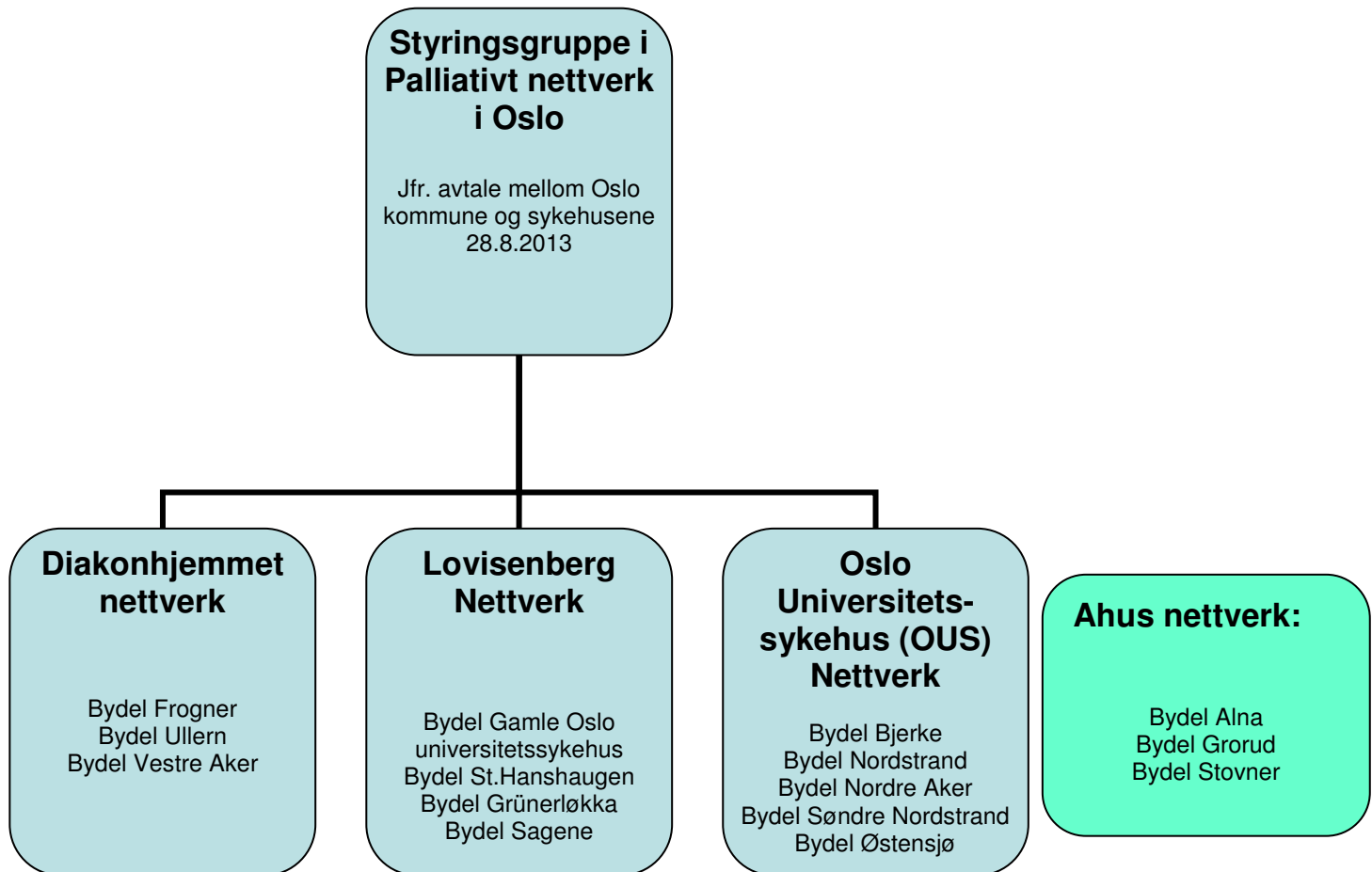
Nettverk av ressurspsykepleiere
innen palliasjon og kreftomsorg

Historisk forankring

I 2001 tok Kompetansesenter for lindrende behandling (KSLB), Ullevål universitetssykehus i samarbeid med Kreftforeningen, initiativ til opprettelse av et sykepleiernettverk i Oslo med fokus på alvorlig syke og døende.

Høsten 2007/2008 ble Oslo-nettverket delt i fire lokale nettverk; Diakonhjemmet, Lovisenberg, Ullevål og Aker sektor mellom bydeler/kommuner tilhørende Aker og A-hus. I perioden 2010/2011 ble Aker slått sammen med Ullevål til Palliativt nettverk OUS, samt at de bydeler som tilhører A-hus sektor ble innlemmet i deres nettverk.

Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen gir føringer for organisering av nettverk av ressursykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg: " *Det bør være en ressursykepleier i hver kommune/sone, i hvert sykehjem og på hver sykehusavdeling (ev. post) som behandler kreftpasienter. Nettverket er sentralt for å ivareta kontinuiteten i pleie- og omsorgstilbudet til kreftpasientene og for å spre kompetanse om palliasjon i hele foretaksområdet*". Videre sier det at " *det palliative senteret skal i samarbeid med regionalt palliativt senter ha ansvaret for kompetansenettverket av ressursykepleiere i sitt foretaksområde*" og " *nettverket bør forankres i forpliktende samarbeidsavtaler mellom kommuner og helseforetak og ev. andre involverte parter*".
<http://www.helsebiblioteket.no/retningslinjer/palliasjon/organisering/kompetansenettverk>

Den 28. 08. 2013 ble det inngått en avtale mellom Oslo kommune og sykehusene i Oslo som regulerer nettverket av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg. Avtalen ble vedtatt i Samarbeidsutvalget og ligger som en underavtale til Tjenesteavtale 1-koordinerte tjenester.

Det betyr at nettverket av ressurspsykepleiere er forankret på høyeste nivå og at partene har forpliktet seg til å etablere funksjonen ressurspsykepleier i hver bydel, sykehjem og sykehus som har pasienter med behov for palliativ behandling. Videre har de forpliktet seg til å bidra til at ressurspsykepleieren inngår i palliativt nettverk, tilby introduksjonskurs til nye ressurspsykepleiere og sikre ressurspsykepleier tid til å utøve funksjonen.

Mandat og oppgaver

Nettverket skal arbeide for å bygge opp og spre kompetanse i palliasjon og kreftomsorg, samt å bedre samhandling mellom sykehus og bydeler for at pasientene og deres pårørende skal oppleve best mulig trygghet og ivaretagelse.

Nettverket ledes av en styringsgruppe. Den består av representanter fra de ulike nettverkene, Fransiskushjelpen, Hospice Lovisenberg, Kreftforeningen, Kompetansesenter for lindrende behandling (KSLB), Sykehjemsetaten samt leder for Ahus-nettverket og en fra en av deres bydeler i Oslo. Styringsgruppen har det overordnede ansvaret for de palliative nettverkene mellom kommunehelsetjenesten og spesialisthelsetjenesten i Oslo. Hvert av sykehusene har ansvar for nettverket i sitt lokalsykehusområde.

Nettverket arbeider etter anbefalinger fra:

- [Avtale som regulerer nettverk av ressurspsykepleiere innen palliasjon og kreftomsorg – underavtale til Tjenesteavtale 1- koordinerte tjenester.](#)
- [Sosial- og helsedirektoratet: Nasjonalt handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i kreftomsorgen](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 29 \(2012-2013\) – Morgendagens omsorg](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Omsorg 2020](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Meld.St. 26 \(2014-2015\)Fremtidens primærhelsetjeneste - Nærhet og helhet](#)
- [Helse- og omsorgsdepartementet: Sammen – mot kreft. Nasjonal Kreftstrategi 2013-17](#)
- [Lov om spesialisthelsetjeneste m. m §2-1e](#)
- [Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m. m §6-2 nr 2,5,6](#)

Styringsgruppens oppgaver

- Sørge for forankring og at det fungerer i forhold til funksjonsbeskrivelse
- Bidra til å utarbeide gode rutiner for samhandling mellom sykehus og kommunehelsetjenesten
- Utarbeide og revidere felles dokumenter og arbeidsverktøy
- Arrangere felles fagdag for Oslo-nettverket en gang i året
- Arrangere introduksjonskurs til nye ressurspsykepleiere
- Samordne temaene de ulike nettverkene jobber med
- Helsepolitisk påvirkningsarbeid

Sektornettverkets oppgaver

- Arrangere lokale samlinger for nettverket 12 timer i året jf. kompetanseplan
- Velge et eller flere tema som er definert som problemområde
- Nettverket melder inn sin aktivitet til styringsgruppen for å sikre at ikke flere jobber med samme sak.
- Videreformidle aktuelle nyheter til nettverket
- Arbeidet presenteres og deles med de andre palliative nettverkene på en felles fagdag en gang i året.

Oppgaver for ressurspersonen

Utøver sin funksjon i henhold til funksjonsbeskrivelse som bla. innebærer;

- Fungere som en ressursperson for pasienter og deres pårørende
- Planlegge arbeidet med nærmeste leder
- Veiledning og rådgivning av kollegaer
- Holde kollegaer oppdatert om nyheter og referere fra fagdager
- Skal arbeide for å implementere rutiner for samarbeid og samhandling
- Møte på nettverksdager og felles fagdager

Styringsgruppe 2016

Styringsgruppen har hatt fire møter.

Hovedsakene i møtene har vært:

- Bruk av lindrende plasser på sykehjem
- Felles fagdag desember 2016 (se eget punkt i årsrapport)
- Oppfølging lokale nettverk
- Endring av styringsgruppens struktur og sammensetning/revisjon av underavtale i denne forbindelse, arbeidet er ikke avsluttet pr 31.12.16.

Det er også arrangert to introduksjonskurs for nye ressurspsykepleiere, med til sammen 50 deltakere.

Egne arbeidsgrupper har arbeidet med planlegging av introduksjonskurs, felles fagdag, og med anbefaling for ny struktur og sammensetning.

Styringsgruppa har blitt fortløpende orientert om Sykehjemsetatens palliasjonprosjekt, og nettverkslederne har i stor grad prioritert å delta på storsamlingene i, som et ledd i implementering av rollen som ressurspsykepleiere på sykehjemmene.

Styringsgruppens sammensetning pr. desember 2016

Leder: Anne Kristine Dalene, Nettverksleder, OUS sektor.
Nestleder: Sølvi Karlstad, Sykehjemsetaten
Lars Holtet, Nettverksleder, Diakonhjemmet sektor
Liv F. Sætre, Nettverksleder, Lovisenberg sektor.
Ellen Bjerkeset, Kompetansesenter for lindrende behandling, Ullevål
Vibeche Fahsing, Kreftforeningen
Shaun Reid, Fransiskushjelpen
Rigmor Vinskei Lindahl, Hospice Lovisenberg
Kathrine Brenne, palliativt team A-hus
Lisbeth Klemetsen, bydel Nordstrand

Lill Kristin Skog og Anne D. Røe, begge kreftkoordinatorer har av ulike årsaker gått ut av styringsgruppen i løpet av 2016. I påvente av ny struktur for styringsgruppen, er de ikke erstattet, og vi har heller ikke fått inn noen ny kreftkoordinator fra Ahus sektor, av samme årsak.

Nettverkenes aktiviteter 2016

OUS sektor – Leder Anne Kristine Dalene, palliativt team Radiumhospitalet.

Antall medlemmer: 100

Antall møter: 2 fagdager á 6 timer

Tema:

- Pleur-X, drenasjesystem for pleuravæske og ascites. Indikasjon, innleggelse, stell og utstyr.
- Besøk av samarbeidspartnere: Avd. for med.teknisk utstyr til hjemmebruk, NAV hjelpemiddelsentral, korttidslageret for hjelpemidler, Oslo kommune.
- Palliasjon til pas. med andre diagnoser enn kreft
- CSNAT – verktøy for kartlegging av pårørendes behov som omsorgsgiver
- Innspill fra ressurssykepleiere fra ulike arbeidsteder

Antall deltakere på møtene: Mai 2016: 35 September 2016: 37

Oppgaver som videreføres: Arrangere fagdager for kompetanseheving/møtepunkt. Lokale samlinger på Radiumhospitalet. Implementering av vedtatt avtale og funksjonsbeskrivelse. Jobbe for at ressurssykepleierne opplever eierskap og tilhørighet.

Satsningsområde 2017: Videre fokus på implementering av avtalen, signering av funksjonsbeskrivelsen. Utvikle ressurssykepleiernes eierskap til nettverket og sin rolle. Spesielt fokus på å få med videre ressurssykepleiere fra sykehjem som har arbeidet med palliasjonsprosjektet til Sykehjemsetaten.

LOVISENBERG SEKTOR – Leder Liv Fuglum Sætre, Livshjelpsentret, Lovisenberg Diakonale Sykehus

Antall medlemmer: 37

Antall møter: 6 samlinger a 2 timer

Tema på fagdager:

- Arv og testamente
- Advanced Care planning og dialog rundt behandlingsavklarende samtaler
- Smertelindring av eldre og demente
- Erfaringer fra innføring og bruk av Liverpool Care Pathway, nå Livets siste dager i hjemmetjenesten og ved sykehjem
- Kommunikasjon med familier i krise, med fokus på eksternalisering som metode.
- Fysiske reaksjoner på sorg

Antall deltakere på møtene: 15-20

Oppgaver som videreføres: Synliggjøring av nettverkets rolle i samhandlingen rundt palliative pasienter i Lovisenberg sektor. Fortsette arbeidet med å implementere funksjonsbeskrivelsen

Innlegg på fagdagen: Presentasjon av nettverket og tanker rundt nettverkets betydning for ressurssykepleiere.

Satsningsområdet 2017:

Vektlegge erfaringsutveksling rundt det å være palliativ ressursperson, med spesielt fokus på rolle og kompetanseøkning. Arbeide med å motivere og tilrettelegge for at flere av de palliative ressurspersonene i nettverket skal delta mer aktivt. Bidra til at lindrende behandling fortsetter å være i fokus på sykehjem i vår sektor når SYEs palliasjonsprosjekt avsluttes våren 2017.

DIAKONHJEMMET SEKTOR - Leder Lars Holtet, leder for palliativt team Diakonhjemmet sykehus

Antall medlemmer: ca 40

Antall møter: 4 a 2 timer

Tema på fagdager/møter:

- Underernæring: konsekvenser, behandling og videre oppfølging.
- «Utvikling av hjemmebaserte tjenester i Moldova med fokus på palliasjon og rehabilitering»
- «Samhandling mellom sykehus, hjemmetjenester og sykehjem».
- «Kommunikasjon som redskap i klinisk hverdag».

Antall deltakere på møtene: 15-25

Oppgaver som videreføres:

Implementering av funksjonsbeskrivelsen.

Innlegg på fagdagen:

Presentasjon av Palliativt team ved Diakonhjemmet Sykehus, det palliative nettverket og eksempler på hvordan vi samhandler og informasjon om CVK, VAP og CADD-pumpe – undervisningspakker.

Satsningsområde 2017:

Implementering av funksjonsbeskrivelsen. Få til et tettere samarbeide med ressurssykepleiere (palliasjon) fra ulike sykehjem i Diakonhjemmets sektor. Få de aktivt med inn i det Palliative Nettverket.

Fagdag 6.12.16

Den årlige felles fagdagen for Oslo-nettverket ble holdt på Diakonhjemmet 6.desember. Ressurssykepleierne var spesielt invitert, men også kollegaer og andre interesserte var velkommen. 115 deltakere var til stede.

Temaer:

- Nettverksarbeid; informasjon fra de lokale nettverkene. Ved de lokale lederne
- «Akutte tilstander i palliasjon» Ved Nina Borge, lege ved Vinderen Bo- og behandlingssenter og lege i Fransiskushjelpen
- Aktuell informasjon fra Fransiskushjelpen, Hospice Lovisenberg, Sykehjemsetaten, KSLB og Gatehospitalet
- Unge pårørende i møte med døden ved representant fra « Ung kreft» og pårørende Maria Ørjasæter
- Kulturelt innslag ved Kalle Moberg og Synnøve Sætre
- «Hvordan forholder vi oss til lidelse og død?» ved representanter fra islam, Buddhismen, Den Norske Kirke og Humanetisk forbund
- «Demens og verdighet» Ved Anne Kari Tolo Heggstad, forsker og sykepleier

Fagdagen ble sponset med midler fra Elisabeth Bundis stiftelse.

Overordnede mål og hovedsatsninger for styringsgruppa i 2017.

Vi viderefører handlingsplanen som ble vedtatt for 2016 og 2017. I tillegg til faste årlige oppgaver som felles fagdag og introduksjonskurs, skal vi i 2017 jobbe med revidering av kompetanseplanen, samt forhåpentligvis få på plass ny struktur.

Overordna mål: (M)	▪ Styrke tilbudet til palliative pasienter i Oslo▪ Fremme grunnleggende og avansert kompetanse i palliasjon og kreftomsorg i Oslo▪ Styrke samhandlingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten
Hovedsatsningsområder (H)	▪ Være pådriver for videre rekruttering og implementering av underavtale og funksjonsbeskrivelse (A, B)▪ Videreutvikle kompetanse og eierskap i de lokale nettverkene▪ Endre organiseringen av styringsgruppen i samsvar med anbefalinger i Nasjonalt Handlingsprogram med retningslinjer for palliasjon i Kreftomsorg.